

MF-201

May-2025

B.Com., Sem.-II**CC-108 : Accountancy-II**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેની માહિતી પરથી શ્રી સંદીપભાઈના ચોપડે તા. 31-3-2024ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું 12%ના ડિબેન્ચરનું ખાતું તૈયાર કરો :

14

- (1) તા. 1-4-2023ના રોજ શરૂની બાકી :
દાર્શનિક કિંમત ₹ 2,50,000
પડતર કિંમત ₹ 2,25,000
- (2) વ્યાજની ચૂકવણીની તારીખો : 30 જૂન અને 31 ડિસેમ્બર
- (3) દલાલી ખરીદ-વેચાણના દરેક વ્યવહાર પર 1% લેખે ગણવામાં આવે છે.
- (4) વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો નીચે મુજબ હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત ₹	ભાવ ₹	વિશેષ નોંધ
01-07-2023	1,00,000	99	વ્યાજ સહિત ખરીદી
16-08-2023	2,00,000	102	વ્યાજ સહિત વેચાણ
01-10-2023	1,50,000	97	વ્યાજ બાદ ખરીદી
01-03-2024	1,00,000	105	વ્યાજ બાદ વેચાણ

- (5) રોકાણોની આખરની બાકીનું મૂલ્યાંકન કિંચો (FIFO) પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

અથવા

1. નીચેના વ્યવહારોની રોકાણોના સંદર્ભમાં આમનોંધ લખો :

14

- (1) જ્યારે રોકાણો ખરીદવામાં આવે ત્યારે
- (2) જ્યારે રોકાણો વેચવામાં આવે ત્યારે
- (3) જ્યારે રોકાણો પર વ્યાજ મળે ત્યારે
- (4) જ્યારે રોકાણો વેચતા નફો થાય ત્યારે
- (5) જ્યારે રોકાણો વેચતા ખોટ થાય ત્યારે
- (6) જ્યારે વ્યાજ ખાતું બંધ કરવામાં આવે ત્યારે
- (7) જ્યારે રોકાણોની આખર બાકી પર વ્યાજ ચઢેલ હોય ત્યારે

2. તા. 30-4-2023ના રોજ મનીષના ગોડાઉનમાં આગ લાગી. નીચેની વિગતોના આધારે દાવાની રકમ શોધો : 14

વિગત	2020 ₹	2021 ₹	2022 ₹	તા. 30-4-2023 સુધી ₹
ખરીદી	1,80,000	2,33,000	1,98,000	66,000
વેચાણ	2,40,000	2,70,000	3,00,000	90,000
મજૂરી	34,000	21,900	9,000	2,300
ધસારો	14,000	18,000	23,000	5,000
શરૂનો સ્ટોક	99,000	1,08,000	1,26,000	72,000

વધારાની માહિતી :

- (1) પેઢીમાં સ્ટોક મૂળકિંમત કરતાં 10% ઓછી કિંમતે આંકવાની પ્રથા છે.
- (2) ₹ 20,000નો માલ આગથી બચાવી લીધેલ છે અને આગ બુઝાવવાના ખર્ચા ₹ 5,000 થયા છે.
- (3) માલનો ₹ 35,000નો વીમો લેવામાં આવેલ છે.

અથવા

2. નીચેની વિગતોના આધારે નફાના નુકસાનના દાવાની રકમ શોધો :

14

- (1) આગ લાગ્યા તારીખ 1-4-2023
- (2) બાંધકામ સમયગાળો 3 માસ
- (3) વીમાની રકમ ₹ 2,50,000
- (4) 2022ના વર્ષનો ચોખ્ખો નફો ₹ 1,50,000 હતો.
- (5) 2022ના વર્ષના સ્થિર ખર્ચા ₹ 30,000 હતા.
- (6) 2022ના વર્ષનું વેચાણ ₹ 9,00,000 હતું.
- (7) 1-4-2022 થી 31-3-2023 સુધીના સમયગાળા માટેનું વેચાણ ₹ 10,00,000 હતું.
- (8) વેચાણ અંગેની માહિતી :

માસ	2022 (₹)	2023 (₹)
એપ્રિલ	70,000	20,000
મે	80,000	25,000
જૂન	50,000	30,000

- (9) એવો અંદાજ છે કે પાછલા વર્ષની સરખામણીમાં વેચાણમાં 25% અને વેચાણ પર નફાના દરમાં 2%નો વધારો થશે.
- (10) આગ બુઝાવવાના ખર્ચા ₹ 10,000 થયા હતા.

3. અંજુ પોતાના હિસાબો એકનોંધી પદ્ધતિ મુજબ રાખે છે. નીચેની માહિતી પરથી 31-3-2024ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

14

- (1) મિલકતો અને દેવાંને લગતી વિગતો :

વિગત	1-4-2023 (₹)	31-3-2024 (₹)
જમીન-મકાન	7,50,000	6,60,000
પ્લાન્ટ-ચંત્રો	9,00,000	8,32,500
દેવાદારો	8,25,000	6,09,375
લેણદારો	3,75,000	7,50,000
લેણી-હૂંડી	4,50,000	3,00,000
દેવી-હૂંડી	3,00,000	4,50,000
રોકડ સિલક	3,18,750	(?)
સ્ટોક	3,75,000	3,75,000

- (2) 31-3-2024ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના રોકડ વ્યવહારો :

વિગત	(₹)
ચૂકવેલ પગાર	2,25,000
ચૂકવેલ મજૂરી	1,50,000
ચૂકવેલ પરચૂરણ ખર્ચા	75,000
ઉપાડ	1,50,000
ચૂકવેલ વીમા-પ્રીમિયમ	75,000
લેણી-હૂંડીના મળ્યાં	9,00,000
દેવાદારો પાસેથી વસૂલાત (ઘાલખાધ પરત ₹ 93,750 સહિત)	23,43,750
દેવી-હૂંડીના ચૂકવ્યાં	4,50,000
લેણદારોને ચૂકવેલ રકમ	11,25,000

- (3) વધારાની માહિતી :

વિગત	(₹)
વેચાણ પરત	1,50,000
ખરીદ પરત	75,000
મળેલ વટાવ	75,000
આપેલ વટાવ	65,625

(4) હવાલા :

- (i) શરૂની મૂડી પર 10% વ્યાજ ગણો.
- (ii) દેવાદારો પર 10% ઘાલખાધ અનામત ગણો.
- (iii) રોકડ ખરીદી અને રોકડ વેચાણ શૂન્ય છે.

અથવા

3. (A) એકનોંધી નામાપદ્ધતિ અને દ્વિનોંધી નામાપદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7
- (B) એકનોંધી નામાપદ્ધતિના ફાયદા સમજાવો. 7

4. અક્ષતે તા. 1-1-2024ના રોજ એક કાર વિપુલ પાસેથી ભાડા-ખરીદ પદ્ધતિથી ખરીદી. આ અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે : 14

- (1) રોકડ કિંમત ₹ 11,00,000
- (2) તા. 1-1-2024ના રોજ ચૂકવેલ ડાઉન પેમેન્ટ ₹ 2,00,000
- (3) તા. 31-12-2024ના રોજ ચૂકવેલ પ્રથમ હપ્તો ₹ 4,00,000
- (4) તા. 31-12-2025ના રોજ ચૂકવેલ બીજો હપ્તો ₹ 3,00,000
- (5) તા. 31-12-2026ના રોજ ચૂકવેલ ત્રીજો હપ્તો ₹ 2,00,000
- (6) તા. 31-12-2027ના રોજ ચૂકવેલ ચોથો હપ્તો ₹ 1,00,000
- (7) ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિએ વાર્ષિક 10% લેખે ગણવામાં આવે છે.
- (8) બંને પક્ષકારોના હિસાબી વર્ષ દર વર્ષે 31મી ડિસેમ્બરના રોજ પૂરા થાય છે.

ઉપરની માહિતી પરથી :

- (i) અક્ષતના ચોપડે કારનું ખાતું તૈયાર કરો.
- (ii) વિપુલના ચોપડે પ્રથમ વર્ષની આમનોંધ લખો.

અથવા

4. મનીષે એક એકિટિવા તા. 1-4-2024ના રોજ ભાડે-ખરીદ પદ્ધતિથી હોન્ડા ઓટો-મોબાઈલ્સ લિ. પાસેથી ખરીદ્યું. એકિટિવાની રોકડ કિંમત ₹ 80,000 છે. તેમણે કરાર વખતે ₹ 16,000 ચૂકવ્યાં અને બાકીની રકમ 10% વ્યાજ સહિત વાર્ષિક ચાર હપ્તાઓમાં નીચે મુજબ ચૂકવી હતી : 14

તારીખ	હપ્તાની રકમ ₹
31-3-2025	22,400
31-3-2026	20,800
31-3-2027	19,200
31-3-2028	17,600

ઘસારો ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિ મુજબ વાર્ષિક 10% લેખે ગણવામાં આવે છે. મનીષ તેના ચોપડા દર વર્ષે 31મી માર્ચના રોજ બંધ કરે છે.

ઉપરની વિગતો પરથી મનીષના ચોપડે એકિટિવાનું ખાતું તૈયાર કરો.

- (1) રોકાણો પર વ્યાજ _____ પર ગણવામાં આવે છે.
- (a) દાર્શનિક કિંમત (b) મૂડી કિંમત
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહિ
- (2) રોકેશ ₹ 50,000ના 12%ના ડિબેન્ચર કમલેશ લિ. પાસેથી અભિષેક સ્ટોક બ્રોકિંગ પ્રા. લિ. દ્વારા ખરીદે છે. તો 12%ના ડિબેન્ચરનું ખાતું કોણ રાખશે ?
- (a) કમલેશ લિ. (b) રોકેશ
(c) અભિષેક સ્ટોક બ્રોકિંગ પ્રા. લિ. (d) સેબી
- (3) રાહુલે તા. 1-4-24ના રોજ 12%ના ₹ 20,000ના ડિબેન્ચર ₹ 102ના ભાવે વ્યાજ સહિત ખરીદ્યા. તેણે દલાલી બજાર કિંમત પર 1% લેખે ચૂકવી. વ્યાજની તારીખ 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બર છે. તો ડિબેન્ચરની પડતરકિંમત નીચે મુજબ હશે :
- (a) ₹ 20,800 (b) ₹ 19,200
(c) ₹ 20,004 (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહિ
- (4) એક કારખાનામાં તા. 30-4-2024ના રોજ આગ લાગી. જો 2021, 2022 અને 2023ના વર્ષ માટે કાચા નફાના દર અનુક્રમે 15%, 18% અને 21% હોય તો 2024ના વર્ષ માટે કાચા નફાનો કયો દર ધ્યાનમાં લેવાશે ?
- (a) 21% (b) 15%
(c) 22% (d) 18%
- (5) શરૂનો સ્ટોક ₹ 50,000, ખરીદી ₹ 3,00,000, વેચાણ ₹ 4,00,000, બચાવેલ માલ ₹ 20,000 અને કાચા નફાનો દર વેચાણ પર 25% હોય તો આગથી બળી ગયેલ માલની કિંમત _____ ગણાશે.
- (a) ₹ 40,000 (b) ₹ 35,000
(c) ₹ 25,000 (d) ₹ 30,000
- (6) જો પ્રમાણિત વેચાણ ₹ 1,50,000, વાર્ષિક વેચાણ ₹ 3,00,000 અને બાંધકામના ગાળા દરમિયાનનું વેચાણ ₹ 80,000 હોય, તો ગુમાવેલ વેચાણની રકમ _____ હશે.
- (a) ₹ 1,50,000 (b) ₹ 2,20,000
(c) ₹ 70,000 (d) ₹ 2,30,000
- (7) ઉધાર ખરીદી શોધવા કયું ખાતું તૈયાર કરવામાં આવે છે ?
- (a) દેવાદારોનું ખાતું (b) લેણદારોનું ખાતું
(c) લેણી-હૂંડીનું ખાતું (d) દેવી-હૂંડીનું ખાતું

- (8) ઘાલખાધ કયા ખાતે ઉધાર કરવામાં આવે છે ?
- (a) નફાનુકસાન ખાતે (b) લેણદારો ખાતે
(c) દેવાદારો ખાતે (d) લેણી-હૂંડી ખાતે
- (9) શરૂની બાકીઓ : સ્ટોક ₹ 10,000, કાયમી મિલકતો ₹ 1,00,000, દેવાદારો ₹ 50,000, લેણી-હૂંડી ₹ 15,000, રોકડ ₹ 25,000, લેણદારો ₹ 30,000, દેવી-હૂંડી ₹ 20,000 છે. મૂડીની શરૂની બાકી _____ હશે.
- (a) ₹ 1,50,000 (b) ₹ 2,00,000
(c) ₹ 2,50,000 (d) ₹ 1,00,000
- (10) ભાડા-ખરીદ પદ્ધતિમાં ઘસારો _____ પર ગણવામાં આવે છે.
- (a) ખરીદ કિંમત (b) રોકડ કિંમત
(c) વ્યાજ (d) બજાર કિંમત
- (11) વર્ષને અંતે વ્યાજ ખાતું બંધ કરીને _____ ખાતે લઈ જવામાં આવે છે.
- (a) મિલકત (b) ખરીદનાર
(c) નફા-નુકસાન (d) વેચનાર
- (12) 'A' એ એક ચંત્ર 'B' લિ. પાસેથી તા. 1-4-24ના રોજ ભાડા-ખરીદ પદ્ધતિથી ખરીદ્યું. કરારની શરતો મુજબ ₹ 25,000 કરાર વખતે અને વ્યાજ સહિતના ત્રણ હપ્તાની કુલ રકમ ₹ 90,000 છે. કુલ વ્યાજની રકમ ₹ 15,000 છે. ચંત્રની રોકડ કિંમત કેટલી હશે ?
- (a) ₹ 1,30,000 (b) ₹ 1,20,000
(c) ₹ 80,000 (d) ₹ 1,00,000

Seat No. : _____

MF-201

May-2025

B.Com., Sem.-II

CC-108 : Accountancy-II

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. From the following information, prepare 12% Debenture Account for the year ended on 31-3-2024 in the books of Mr. Sandipbhai : 14

- (1) Opening balance as on 1-4-2023 :

Face Value ₹ 2,50,000

Cost Price ₹ 2,25,000

- (2) Dates of payment of interest: 30th June and 31st December.

- (3) Brokerage is to be paid at 1% on each transaction of purchase and sale.

- (4) Transactions during the year were as under :

Date	Face Value ₹	Price ₹	Remarks
01-07-2023	1,00,000	99	Purchase Cum Interest
16-08-2023	2,00,000	102	Sales Cum Interest
01-10-2023	1,50,000	97	Purchase Ex Interest
01-03-2024	1,00,000	105	Sales Ex Interest

- (5) Closing balance of Investments is to be done as per FIFO method.

OR

1. Write Journal Entries for the following transactions with reference to Investment : 14

- (1) When investments are purchased

- (2) When investments are sold

- (3) When interest is received on investments

- (4) When there is a profit on sale of investments

- (5) When there is a loss on sale of investments

- (6) When Interest Account is closed

- (7) When Interest is accrued on closing balance of investments

2. A fire occurred in the godown of Manish on 30-4-2023. Calculate amount of claim from the following information :

14

Particulars	2020 ₹	2021 ₹	2022 ₹	Upto 30-4-2023 ₹
Purchases	1,80,000	2,33,000	1,98,000	66,000
Sales	2,40,000	2,70,000	3,00,000	90,000
Wages	34,000	21,900	9,000	2,300
Depreciation	14,000	18,000	23,000	5,000
Opening Stock	99,000	1,08,000	1,26,000	72,000

Additional Information :

- (1) It is the tradition of the company to value stock at 10% less than the cost price.
- (2) Goods salvaged worth ₹ 20,000 and expenses to mitigate fire were ₹ 5,000.
- (3) Goods were insured worth ₹ 35,000.

OR

2. From the following particulars, find out amount of claim for loss of profit :

14

- (1) Date of fire 1-4-2023
- (2) Indemnity period 3 months
- (3) Sum insured ₹ 2,50,000
- (4) Net profit for the year 2022 was ₹ 1,50,000.
- (5) Fixed expenses for the year 2022 was ₹ 30,000.
- (6) Sales for the year 2022 was ₹ 9,00,000.
- (7) Sales for the period 1-4-2022 to 31-3-2023 was ₹ 10,00,000.
- (8) Data regarding Sales :

Month	2022 (₹)	2023 (₹)
April	70,000	20,000
May	80,000	25,000
June	50,000	30,000

- (9) It is estimated that the sales would increase by 25% and the rate of profit on sales would increase by 2% as compared to last year.
- (10) ₹ 10,000 were spent to mitigate fire.

3. Anju keeps his accounts as per single entry system. From the following information, prepare Final Accounts for the year ending on 31-3-2024 :

14

- (1) Details of Assets and Liabilities :

Particulars	1-4-2023 (₹)	31-3-2024 (₹)
Land-Building	7,50,000	6,60,000
Plant-Machinery	9,00,000	8,32,500
Debtors	8,25,000	6,09,375
Creditors	3,75,000	7,50,000
Bills Receivable	4,50,000	3,00,000
Bills Payable	3,00,000	4,50,000
Cash Balance	3,18,750	(?)
Stock	3,75,000	3,75,000

- (2) Cash Transactions for the year ending on 31-3-2024 :

Particulars	(₹)
Salary paid	2,25,000
Wages paid	1,50,000
Sundry expenses paid	75,000
Drawings	1,50,000
Insurance Premium paid	75,000
Collected for Bills Receivable	9,00,000
Collection from Debtors (including ₹ 93,750 Bad-debts recovery)	23,43,750
Paid for Bills Payable	4,50,000
Payment to Creditors	11,25,000

- (3) Additional Information :

Particulars	(₹)
Sales return	1,50,000
Purchase return	75,000
Discount received	75,000
Discount allowed	65,625

- (4) Adjustments :
- (i) Calculate 10% interest on opening capital.
 - (ii) Calculate 10% bad-debts reserve on debtors.
 - (iii) There is no cash purchase and cash sale.

OR

3. (A) Explain the difference between Single Entry System and Double Entry System. 7
 (B) Explain the advantages of Single Entry System. 7

4. On 1-1-2024, Akshat purchased a Car under the hire-purchase system from Vipul. The details of hire-purchase transactions are as under : 14

- (1) Cash Price ₹ 11,00,000
- (2) Down payment on 1-1-2024 ₹ 2,00,000
- (3) 1st Instalment on 31-12-2024 ₹ 4,00,000
- (4) 2nd Instalment on 31-12-2025 ₹ 3,00,000
- (5) 3rd Instalment on 31-12-2026 ₹ 2,00,000
- (6) 4th Instalment on 31-12-2027 ₹ 1,00,000
- (7) Rate of Depreciation is 10% p.a. under straight line method.
- (8) Accounting year of both the parties ends on 31st December every year.

From the above particulars :

- (i) Prepare Car Account in the books of Akshat.
- (ii) Pass Journal Entries for the first year in the books of Vipul.

OR

4. Manish purchased an Activa on 1-4-2024 from Honda Automobiles Ltd. on hire purchase system. Cash Price of the Activa is ₹ 80,000. He paid ₹ 16,000 at the time of agreement and remaining amount with 10% interest in four annual installments as under : 14

Date	Amount of Installment ₹
31-3-2025	22,400
31-3-2026	20,800
31-3-2027	19,200
31-3-2028	17,600

Depreciation is calculated at the rate of 10% as per written down value method. Manish closes his accounts on 31st March every year.

From the above information, prepare Activa Account in the books of Manish.

5. Multiple Choice Questions : (Any Seven)

14

- (1) Interest on Investments is calculated on _____ .
- (a) Face Value (b) Capital Value
(c) Both (a) and (b) (d) None of these
- (2) Rakesh purchased 12% debentures worth ₹ 50,000 from Kamlesh Ltd. by Abhishek Stock Broking Pvt. Ltd. Then who will prepare 12% debentures account ?
- (a) Kamlesh Ltd. (b) Rakesh
(c) Abhishek Stock Broking Pvt. Ltd. (d) SEBI
- (3) On 1-4-24, Rahul purchased cum interest 12% debentures worth ₹ 20,000 at a price of ₹ 102. He paid brokerage at 1% on market value. Interest is paid on 30th June and 31st December. What will be the cost price of debenture ?
- (a) ₹ 20,800 (b) ₹ 19,200
(c) ₹ 20,004 (d) None of these
- (4) A fire occurred in a factory on 30-4-2024. If Gross profit rates for the year 2021, 2022 and 2023 are 15%, 18% and 21% respectively, what will be the Gross profit rate for the year 2024 ?
- (a) 21% (b) 15%
(c) 22% (d) 18%
- (5) Opening stock ₹ 50,000, purchases ₹ 3,00,000, sales ₹ 4,00,000, goods salvaged ₹ 20,000 and rate of Gross profit is 25% on sales. What will be the value of goods burnt ?
- (a) ₹ 40,000 (b) ₹ 35,000
(c) ₹ 25,000 (d) ₹ 30,000
- (6) If standard sales is ₹ 1,50,000, Annual sales is ₹ 3,00,000 and sales during indemnity period is ₹ 80,000, then what will be the amount of short sales ?
- (a) ₹ 1,50,000 (b) ₹ 2,20,000
(c) ₹ 70,000 (d) ₹ 2,30,000
- (7) Which account is prepared to find out credit purchase ?
- (a) Debtors A/c (b) Creditors A/c
(c) Bills Receivable A/c (d) Bills Payable A/c

